

TEKMOVANJE GENERACIJA €URO

(šolsko leto 2020 / 2021)

Mentorica:

Irena Podpečan, prof.

AVTORJI :

Pia Iskra

Manca Jugovic

Žiga Cafuta

Kranj, 31.01.2021

KAZALO

1. ZUNANJE OKOLJE	2
2. SKLEPI O DENARNI POLITIKI	2
3. EKONOMSKA ANALIZA	3
4. REALNA RAST BDP V EVROOBMOČJU	4
5. ZAPOSLENOST / BREZPOSELNOST.....	6
6. SUROVINE.....	7
6.1. SUROVA NAFTA.....	7
7. EVRO V PRIMERJAVI Z OSTALIMI VALUTAMI	8
8. SVETOVNA DOGAJANJA, KI VPLIVAJO NA GOSPODARSKO DOGAJANJE V EUROOBMOČJU.....	10
9. MONETARNA ANALIZA.....	11
9.1. RAST DENARJA	11
10. PREDVIDENA JAVNOFINANČNA GIBANJA	12
11. NAVZKRIŽNA PRIMERJAVA.....	14
12. VIRI :	15

1. ZUNANJE OKOLJE

Pandemija še naprej predstavlja resna tveganja za javno zdravje v euroobmočju in v svetovnem gospodarstvu. Začetek cepljenja v celotnem euroobmočju je pomemben mejnik pri reševanju sedanje zdravstvene krize. Zaradi pandemije je predvsem dejavnost storitvenega sektorja močno omejena, medtem ko ima pandemija na primarni in sekundarni sektor manjši vpliv. Pandemija vpliva tudi na manjšo svetovno trgovinsko menjavo ter na gospodarsko dogajanje v svetu in v euroobmočju. Ta dejstva smo upoštevali pri določanju načina vodenja monetarne politike v euroobmočju.

2. SKLEPI O DENARNI POLITIKI

SPOROČILO ZA JAVNOST 21.01.2021

Svet ECB je sklenil, da potrdi zelo spodbujevalno naravnost denarne politike.

Prvič, obrestna mera za operacije glavnega refinanciranja ter obrestni meri za odprto ponudbo mejnega posojila in odprto ponudbo mejnega depozita bodo ostale nespremenjene na ravni 0,00%, 0,25% oziroma -0,50%.

Datum uveljavitve	Mejni depozit	Operacije glavnega refinanciranja	Mejno posojilo
18.09.2019	-0,50%	0,00%	0,25%
16.03.2016	-0,40%	0,00%	0,25%

Vir : <https://www.bsi.si/statistika/obrestne-mere/obrestne-mere-evropske-centralne-banke>

Drugič, Svet ECB bo nadaljeval nakupe v okviru izrednega programa nakupa vrednostnih papirjev ob pandemiji (PEPP) v skupnem obsegu 1.850 milijard EUR. Svet ECB bo glavnico zapadlih vrednostnih papirjev, kupljenih v okviru programa PEPP, ponovno investiral še vsaj do konca leta 2023

Tretjič, neto nakupi v okviru programa nakupa vrednostnih papirjev se bodo še naprej izvajali na mesečni ravni 20 milijard EUR. Svet ECB namerava glavnico zapadlih vrednostnih papirjev, kupljenih v okviru programa, še naprej v celoti ponovno investirati in s tem še naprej zagotavljati obsežno likvidnost z operacijami refinanciranja. Tretja serija ciljno usmerjenih operacij dolgoročnejšega refinanciranja (CUODR III) ostaja privlačen vir financiranja za banke, kar podpira bančno kreditiranje podjetij in gospodinjstev.

Naše odločitve smo sprejeli na osnovi natančne ekonomske in monetarne analize.

VIR : <https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2021/html/ecb.mp210121~eb9154682e.sl.html>

3. EKONOMSKA ANALIZA

3.1. HICP INFLACIJA

Po letošnjih **decembrskih makroekonomskih projekcijah strokovnjakov Eurosistema** naj bi se skupna inflacija v obdobju projekcij postopno zviševala. Osnovna projekcija kaže, da bo **skupna inflacija v letu 2020 v povprečju znašala 0,2%, v letu 2021 1,0%, v letu 2022 1,1% in v letu 2023 1,4%**.

	leto 2020 HICP	leto 2021 HICP	leto 2022 HICP	Leto 2023 HICP
Decembrske (2020) makroekonomske projekcije strokovnjakov Eurosistema	0,2%	1,0%	1,1%	1,4%
Septembrske (2020) makroekonomske projekcije strokovnjakov ECB	0,3%	1,0%	1,3%	/

Vir :

https://www.ecb.europa.eu/pub/projections/html/ecb.projections202009_ecbstaff~0940bca288.sl.html#toc3
https://bankaslovenije.blob.core.windows.net/publication-files/ekonomski-bilten-ecb_8_20.pdf

Zadnji podatki nam kažejo, da je bila HICP inflacija v euroobmočju v decembru 2020 - **0,3 %** (deflacija).

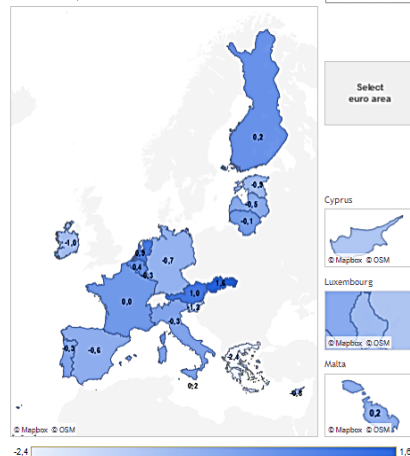
Inflation: Harmonised Index of Consumer Prices (HICP)

HICP inflation in the euro area remained at -0,3% in december 2020 compared to -0,3% in november 2020

	Euro area	Lowest Greece	Highest Slovakia
december 2020	-0,3	-2,4	1,6

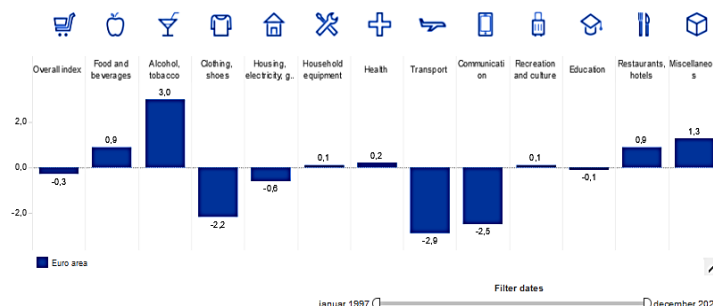
HICP inflation rate - Overall index

december 2020, Euro area countries

Overall and breakdown of HICP by components

december 2020, Euro area

HICP inflation rate - Overall index

Euro area

Vir :

https://portal.dataviz.ecb.europa.eu/views/HICP_dashboard_ETS_16049391112180/InflationDashboard?showAppBanner=false&:display_count=n&:showVizHome=n&:origin=viz_share_link&:isGuestRedirectFromVizportal=y&:embed=y

4. REALNA RAST BDP V EVROOBMOČJU

V primerjavi s septembrskimi makroekonomskimi projekcijami strokovnjakov ECB so bili gospodarski obeti v kratkoročnem obdobju v decembru 2020 **popravljeni navzdol**, vendar naj bi gospodarska aktivnost v srednjeročnem obdobju **večinoma okrevala in dosegla raven iz osnovnega scenarija v septembrskih projekcijah**.

BDP euroobmočja se je v tretjem četrtletju 2020 medčetrtno realno močno zvišal (za 12,5%). Gospodarsko aktivnost v euroobmočju je podpiralo izrazito povečanje vseh komponent povpraševanja, potem ko so se maja 2020 začeli opuščati ukrepi za zajezitev pandemije koronavirusa (COVID-19). To se je odrazilo v pozitivnem prispevku zasebne potrošnje, naložb in neto trgovinske menjave k rasti BDP. V zadnjem četrtletju pa je bil zaznan zopet močan padec gospodarske aktivnosti.

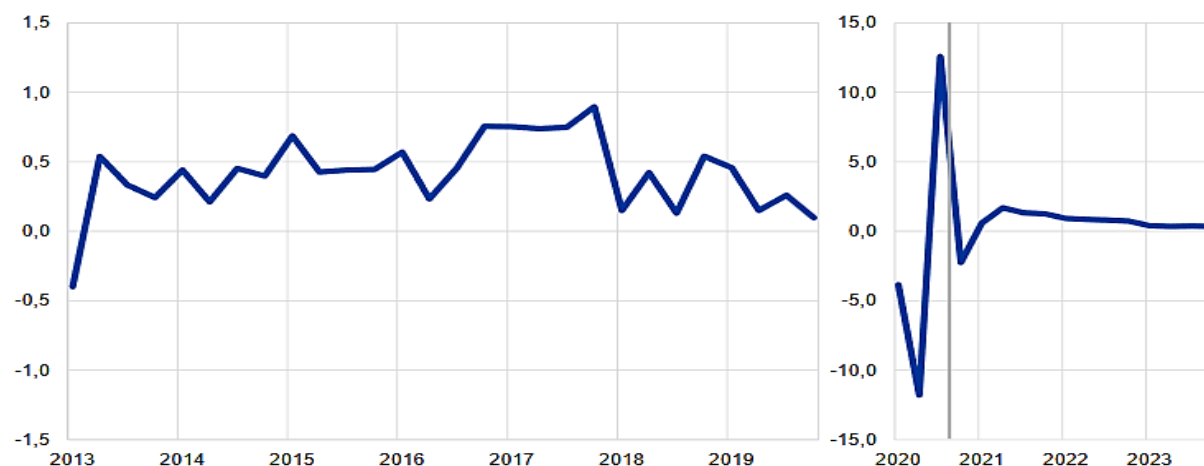
	leto 2020 realna rast BDP	leto 2021 realna rast BDP	leto 2022 realna rast BDP	Leto 2023 realna rast BDP
Decembrske (2020) makroekonomske projekcije strokovnjakov Eurosistema	-7,3%	3,9%	4,2%	2,1%
Septembrske (2020) makroekonomske projekcije strokovnjakov Eurosistema	-8,0%	5,0%	3,2%	/

Vir :

https://www.ecb.europa.eu/pub/projections/html/ecb.projections202009_ecbstaff~0940bca288.sl.html#toc3
https://bankaslovenije.blob.core.windows.net/publication-files/ekonomski-bilten-ecb_8_20.pdf

Realni BDP euroobmočja (vključno s projekcijami)

(medčetrtnne spremembe v odstotkih)

Viri: Eurostat in članek z naslovom »Decembrske makroekonomske projekcije strokovnjakov Eurosistema za euroobmočje«, ki je bil 10. decembra 2020 objavljen na spletnem mestu ECB.

Opombe: Zaradi volatilitnosti realnega BDP med letom 2020, kakršne še ni bilo, je v grafu od začetka leta 2020 uporabljena drugačna lestvica. Navpična črta označuje začetek obdobja projekcij. V grafu niso prikazani razponi okrog projekcij. To je posledica dejstva, da v sedanjih okoliščinah s standardnim izračunom razponov (na podlagi preteklih napak v projekcijah) ne bi dobili vrednosti, ki bi bila zanesljiv pokazatelj izjemne negotovosti glede trenutnih projekcij.

Vir : https://bankaslovenije.blob.core.windows.net/publication-files/ekonomski-bilten-ecb_8_20.pdf

VIR : <https://ec.europa.eu/eurostat/web/main>

Pri naših makroekonomskih napovedih za HICP in rast realnega BDP smo pregledali tudi napovedi drugih strokovnjakov za evroobmočje in za svetovno gospodarstvo.

Jesenske napovedi evropske komisije o inflaciji in gibanju BDP za izbrana največja valutna območja

Bruto domači proizvod (BDP) - sprememba v %, glede na prejšnje leto

Gibanje BDP	2020	2021	2022
Evrsko območje	-7,8	4,2	3,0
ZDA	-4,6	3,7	2,5
Švica	-4,0	3,7	2,3
VB	-10,3	3,3	2,1
Japonska	-5,5	2,7	0,9
Ruska federacija	-4,2	2,0	1,9

Inflacija - letna stopnja v %

	2020	2021	2022
Evrsko območje	0,3	1,1	1,3
ZDA	1,1	1,6	1,8
Švica	-0,8	0,0	0,5
VB	0,9	2,3	2,9
Japonska	0,1	0,1	0,3
Ruska federacija	3,5	3,7	4,0

Op: *n. p. = ni podatka.

Vir: jesenske gospodarske napovedi evropske komisije, objavljene 5. novembra 2020

VIR : <https://www.finance.si/8970401/Kdaj-bodo-v-2021-zasedale-centralne-banke-in-kaksna-bo-njihova-politika>

5. ZAPOSLENOST / BREZPOSELNOST

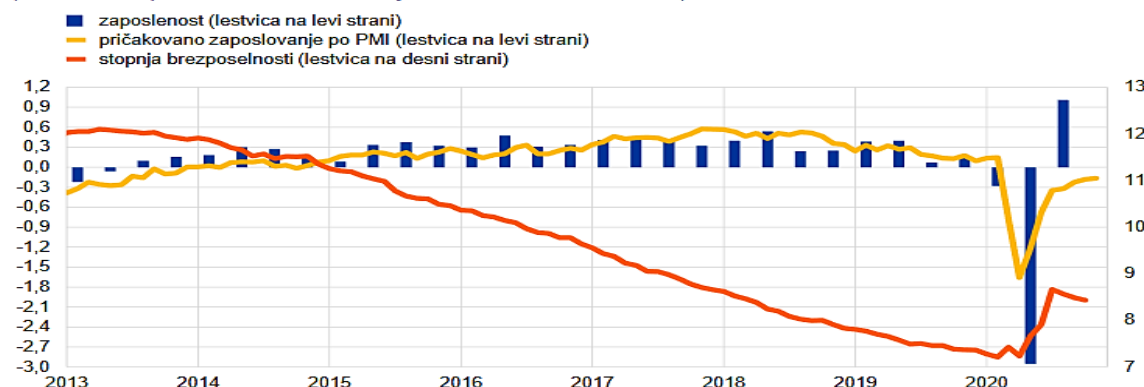
Razmere na trgu dela so se v tretjem četrtletju zaradi močne ponovne okrepitve aktivnosti nekoliko izboljšale. Stopnja brezposelnosti je novembra **znašala 8,3%**. Programi za ohranitev delovnih mest še naprej spodbudno vplivajo na trg dela. Ocenjuje se, da je bilo oktobra v programe za ohranitev delovnih mest vključenih okrog 5% delovne sile, kar je manj kot aprila, ko je ta delež znašal okrog 18%, vendar se številke v nekaterih državah ponovno povečujejo kot odziv na najnovejše ukrepe za zaježitev pandemije. Kratkoročni kazalniki trga dela so se deloma izboljšali, vendar še naprej nakazujejo zmanjševanje zaposlenosti.

VIR : <https://ec.europa.eu/eurostat/web/main>

Zaposlenost, pričakovano zaposlovanje po PMI in brezposelnost v euroobmočju

(medčetrletne spremembe v odstotkih; difuzijski indeks; odstotek delovne sile)

Viri: Eurostat, Markit in izračuni ECB.

Opombe: Indeks vodij nabave (PMI) je izražen kot odstopanje od 50, deljeno z 10. Zadnji podatki se nanašajo na tretje četrtletje 2020 pri zaposlenosti, na november 2020 pri PMI in na oktober 2020 pri stopnji brezposelnosti.

Vir : https://bankaslovenije.blob.core.windows.net/publication-files/ekonomski-bilten-ecb_8_20.pdf

6. SUROVINE

6.1. SUROVA NAFTA

Nafta je kot **najpomembnejši globalni nosilec energije najvažnejša surovina industrijske družbe**. Pri ustvarjanju elektrike in toplote je nepopustljiva in služi kot gorivo pri skoraj vseh transportnih sredstvih. V kemijski industriji se uporablja kot dodatek pri proizvodnji številnih umetnih mas, najde pa se celo pri kozmetiki in zdravilih. Prilagamo nekaj podatkov o trenutnih cenah nafte brent.

Cene nafte so se od sredine septembra zvišale za skoraj 25%. Po močnem odboju čez poletje so cene nafte v septembru in oktobru stagnirale. Od začetka novembra se ponovno zvišujejo, saj na svetovnih finančnih trgih prevladujejo pozitivni trendi, ker se zaradi možnosti, da bo kmalu na voljo več cepiv, povečuje verjetnost, da se bo življenje v letu 2021 normaliziralo. Kljub temu niti Mednarodna agencija za energijo (IEA) niti OPEC ne pričakujeta, da se bo povpraševanje po nafti bistveno povečalo prej kot pred koncem leta 2021.

Vir : http://www.finanztreff.de/kurse_einzelkurs_uebersicht.htn?i=43066349#377716

7. EVRO V PRIMERJAVI Z OSTALIMI VALUTAMI

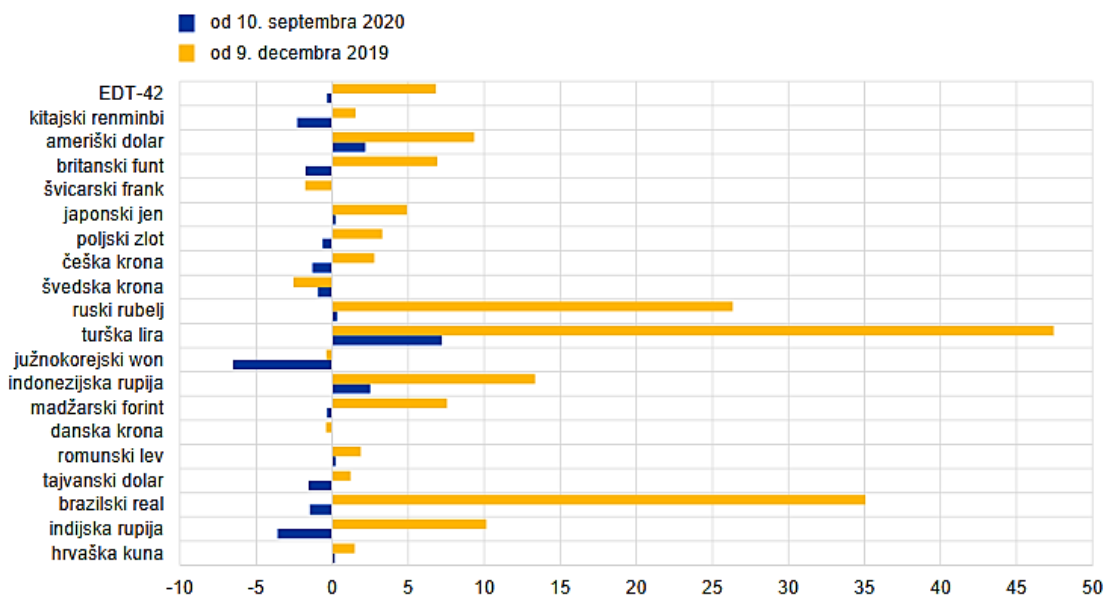
Na deviznih trgih je euro, tehtano z utežmi trgovinskih partneric, rahlo apreciral .

Nominalni efektivni tečaj eura, merjen v razmerju do valut 42 najpomembnejših trgovinskih partneric euroobmočja , se je v obravnavanem obdobju znižal za 0,3%, čeprav je bil še vedno le za 1,9 % nižji od rekordno visoke vrednosti, dosežene decembra2008.

Kar zadeva **gibanje dvostranskih deviznih tečajev**, se je euro znova močno okreplil v razmerju do ameriškega dolarja (za 2,2%), k čemur je prispevala nadaljnja splošna slabitev ameriške valute ob vse boljšem dojetanju tveganj. V teh razmerah je euro rahlo apreciral tudi v razmerju do japonskega jena (za 0,2%), v razmerju do švicarskega franka pa je ostal približno nespremenjen. Hkrati je euro oslabil v razmerju do britanskega funta (za 1,7%) in valut večine večjih nastajajočih tržnih gospodarstev, zlasti kitajskega renminbija (za 2,3%) in južnokorejskega wona (za 6,5%)

Spremembe tečaja eura v razmerju do izbranih valut

(v odstotkih)

Vir: ECB.

Opombe: EDT-42 je nominalni efektivni tečaj eura v razmerju do valut 42 najpomembnejših trgovinskih partneric euroobmočja. Pozitivna (negativna) sprememba pomeni apreciacijo (depreciacijo) eura. Vse spremembe so izračunane na podlagi tečajev na dan 9. decembra 2020.

Vir : https://bankaslovenije.blob.core.windows.net/publication-files/ekonomski-bilten-ecb_8_20.pdf

Poglejmo si še nekaj dvostranskih tečajev .

US dollar (USD)

Latest (21 January 2021): EUR 1 = USD 1.2158 +0.0057 (+0.5%)

Change from 4 January 1999 to 22 January 2021

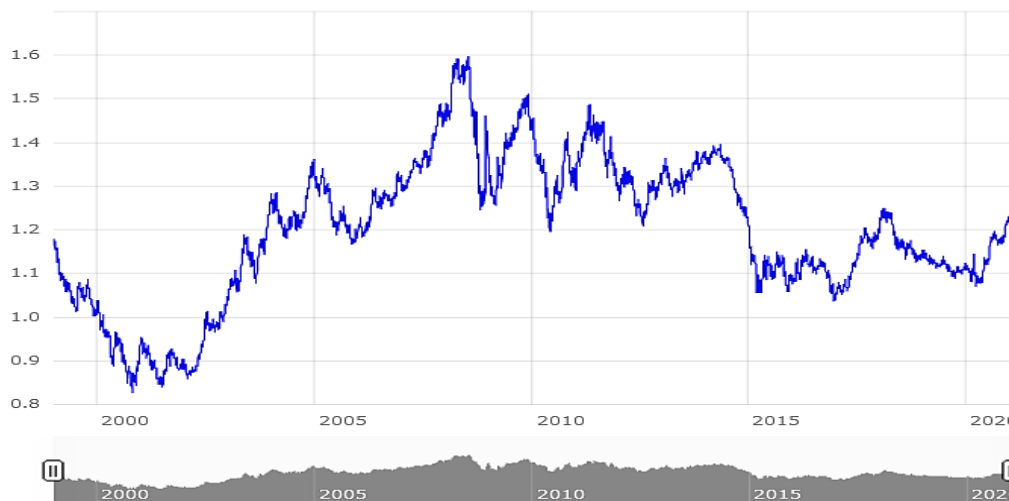
Minimum (26 October 2000): 0.8252 - Maximum (15 July 2008): 1.5990 - Average: 1.1997

Select: EUR vs. USD

From: 04-01-1999 to: 22-01-2021

Zoom: 1m 3m 6m 1y 2y 5y 10y all

Vir : https://www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/euro_reference_exchange_rates/html/eurofxref-graph-usd.en.html

Chinese yuan renminbi (CNY)

Latest (21 January 2021): EUR 1 = CNY 7.8552 +0.0260 (+0.3%)

Change from 1 April 2005 to 22 January 2021

Minimum (13 April 2015): 6.5552 - Maximum (17 March 2008): 11.1699 - Average: 8.5993

Select: EUR vs. CNY

From: 01-04-2005 to: 22-01-2021

Zoom: 1m 3m 6m 1y 2y 5y 10y all

Vir : https://www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/euro_reference_exchange_rates/html/eurofxref-graph-usd.en.html

8. SVETOVNA DOGAJANJA, KI VPLIVAJO NA GOSPODARSKO DOGAJANJE V EUROOBMOČJU

- **1. 2. 2020** je Združeno kraljestvo (ZK) izstopilo iz EU in je postalo »**tretja država**« (tretja država je država, ki ni država članica EU). **Od 1. 1. 2021** Združeno kraljestvo ni več del enotnega trga in carinske unije.. **Evropska Unija (EU) in Združeno kraljestvo (ZK) sta 24. 12. 2020 dosegli dogovor o prihodnjih medsebojnih odnosih in trgovini.**

Ker izid pogajanj o brexitu v času, ko so bile dokončane makroekonomske projekcije, še ni bil jasen, projekcije temeljijo na tehnični predpostavki, da bo trgovinska menjava med Evropsko unijo (EU) in Združenim kraljestvom od 1. januarja 2021 potekala pod pogoji, ki jih določa Svetovna trgovinska organizacija po načelu države z največjimi ugodnostmi.

- Izvolitev novega 46. ameriškega predsednika Joe Biden-a in njegov (ameriški) vpliv na svetovno gospodarsko dogajanje.

- Gospodarstvo Kitajske, ki je edino veliko gospodarstvo, za katero se pričakuje, da bo v letu 2020 doseglo pozitivno stopnjo rasti. Na Kitajskem gospodarsko okrevanje poteka hitro in se je razširilo na storitveni sektor.

- Pandemija , njen potek in cepljenje proti Covid 19 – vpliv na gospodarsko dogajanje v svetu in euroobmočju.

- Problemi v zvezi z prebežniki .

9. MONETARNA ANALIZA

9.1. RAST DENARJA

Oktober je bila rast širokega denarja večinoma nespremenjena.

Na denarno dinamiko je še naprej vplivala pandemija COVID-19, ki je povzročila izjemno povpraševanje po likvidnosti. Medletna stopnja rasti širšega denarnega agregata (M3) se je oktobra rahlo povečala, in sicer s septembrskih 10,4% na 10,5%, ter se ustalila na ravni, ki je dvakrat višja kot pred pandemijo .

Medletna stopnja rasti najlikvidnejšega denarnega agregata M1, ki obsega vloge čez noč in gotovino v obtoku, je ostala oktobra stabilna na visoki 13,8-odstotni ravni in je tako močno prispevala k rasti agregata M3. Ta gibanja kažejo kopičenje likvidnosti v podjetjih in gospodinjstvih zaradi povečane negotovosti, pa tudi – pri gospodinjstvih – prisilno varčevanje zaradi omejenih priložnosti za trošenje.

Močna denarna rast je bila tudi rezultat obsežnih ukrepov pomoči, ki so jih sprejeli ECB in nadzorni organi ter vlade, da bi zagotovili zadostno likvidnost v gospodarstvu za spopadanje z ekonomskimi posledicami pandemije.

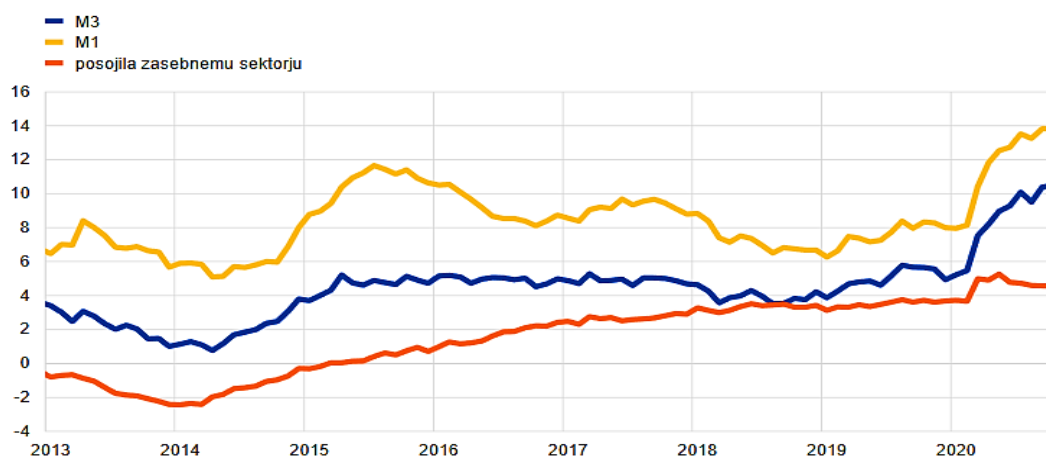
Od začetka leta 2018 do septembra 2020 je bila z vidika nasprotnih strank rast kreditov zasebnemu sektorju glavni dejavnik rasti agregata M3.

Od oktobra 2020 so glavni dejavnik rasti agregata M3 postali Eurosistemovi neto nakupi državnih vrednostnih papirjev v okviru programa nakupa vrednostnih papirjev in zlasti izrednega programa nakupa vrednostnih papirjev ob pandemiji .

S povečanjem prispevka Eurosistemovih neto nakupov finančnega premoženja ostajajo domači krediti glavni vir ustvarjanja denarja.

Agregata M3 in M1 ter posojila zasebnemu sektorju

(medletne spremembe v odstotkih; desezonirano in prilagojeno za število delovnih dni)

Vir: ECB.

Opombe: Posojila so prilagojena za prodajo in listinjenje posojil ter navidezno združevanje denarnih sredstev. Zadnji podatki so za oktober 2020.

10. PREDVIDENA JAVNOFINANČNA GIBANJA

Države članice eurosistema **morajo čimbolj upoštevati konvergenčne kriterije**. Trenutne razmere v zvezi s konvergenčnimi kriteriji (javnofinančni primanjkljaj v tekočem letu je lahko največ 3% BDP, javni dolg v tekočem letu pa največ 60% BDP- ja) so sledeče :

JAVNOFINANČNI PRIMANJKLJAJ

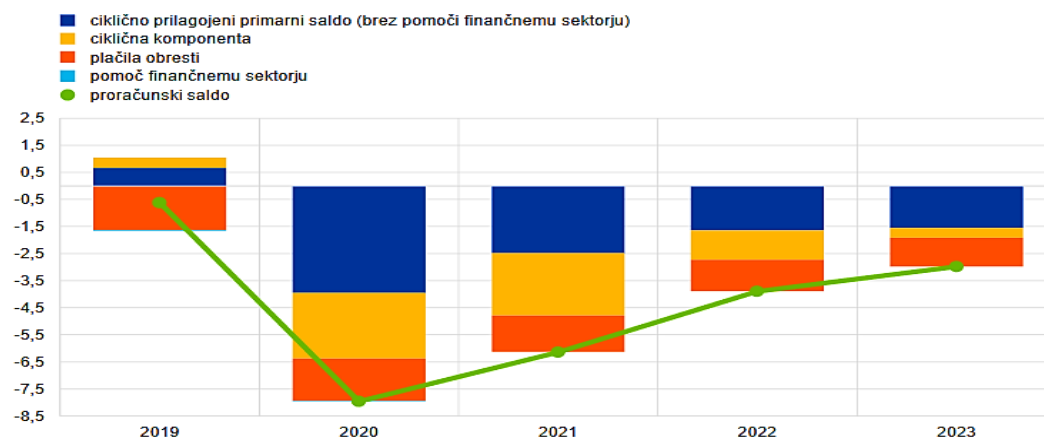
Zaradi gospodarskega upada in javnofinančne podpore naj bi se **javnofinančni primanjkljaj v euroobmočju po letošnjih decembrskih makroekonomskih projekcijah precej povečal - na 8,0% BDP v letu 2020**. Zatem naj bi se stopnja primanjkljaja v letu 2021 zmanjšala.

Poslabšanje proračunskega salda v letu 2020 je večinoma posledica ukrepov v podporo gospodarstvu , od česar **največji del predstavlja dodatna poraba, zlasti v obliki transferjev in subvencij podjetjem in gospodinjstvom, med drugim prek programov subvencioniranja skrajšanega delovnega časa ali čakanja na delo**.

Te javnofinančne napovedi spremlja izjemno velika negotovost, zlasti kar zadeva velikost, časovni okvir in sestavo javne porabe iz sklada »EU naslednje generacije«, splošneje pa tudi zato, ker se morajo ekonomske politike nujno sproti odzivati na potek pandemije.

Graf 25
Proračunski saldo in komponente

(v odstotkih BDP)

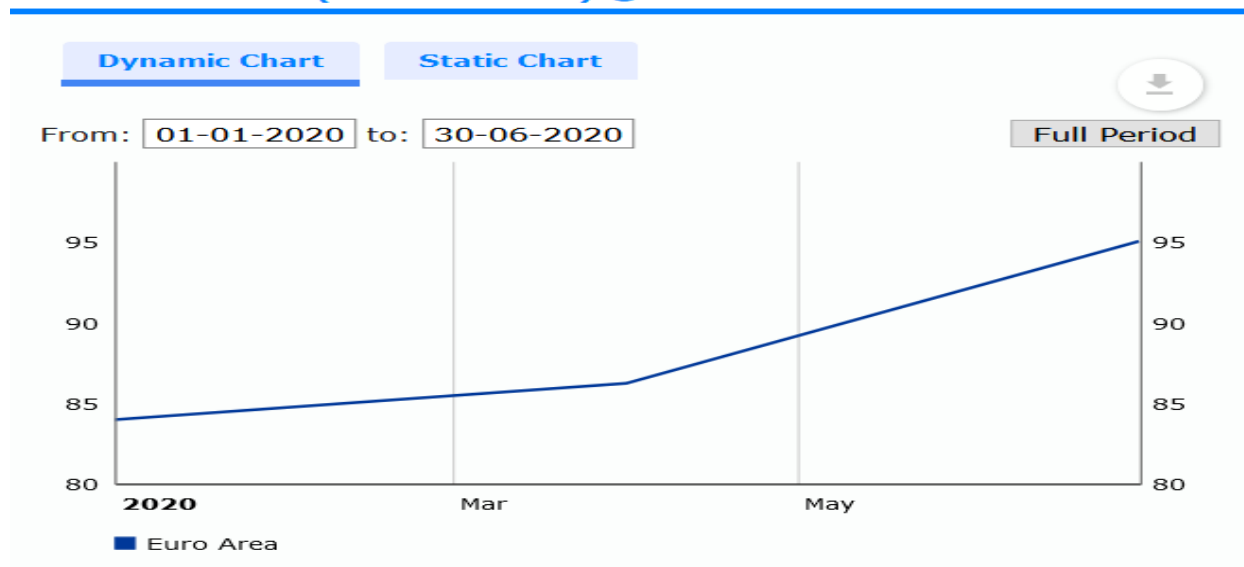
Viri: ECB in decembrske makroekonomske projekcije strokovnjakov Eurosistema.
Opomba: Podatki se nanašajo na agregat sektorja širše opredeljene države v euroobmočju.

Vir : https://bankaslovenije.blob.core.windows.net/publication-files/ekonomski-bilten-ecb_8_20.pdf

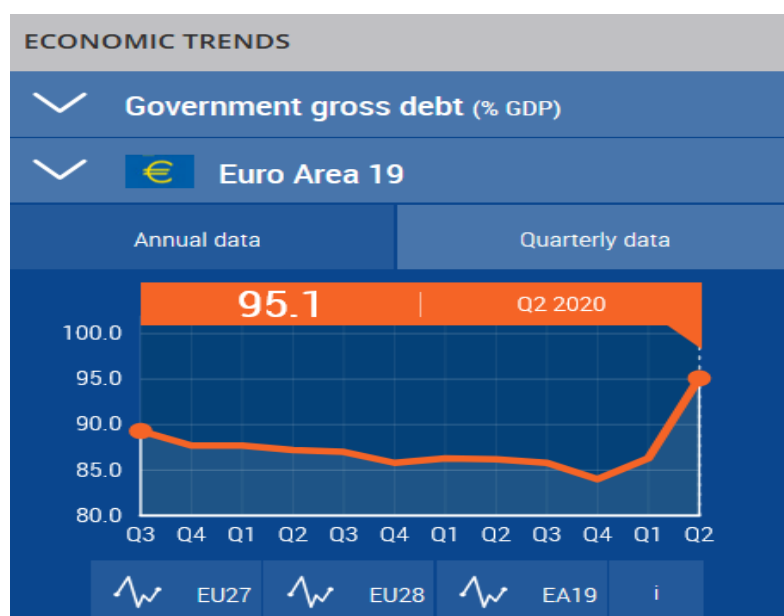
BRUTO JAVNI DOLG (kot odstotek BDP-ja)

Skupni delež javnega dolga euroobmočja v razmerju do BDP se je v letu 2020 močno povečal in naj bi v letu 2021 dosegel najvišjo vrednost (okrog 100% BDP), nato pa naj bi se zelo postopno zmanjševal. Zato bo po pričakovanjih delež javnega dolga v razmerju do BDP ob **koncu obdobja projekcij leta 2023 znašal 97,8%**. Potrebno bo precej časa, da se bodo bilance vrnila na pred krizno raven. Zmanjševanje proračunskih neravnovesij je med drugim odvisno od hitrosti okrevanja v letu 2021, zlasti po **pozitivnih novicah o več cepivih proti COVID-19**. Poleg tega bi morali usklajeni javnofinančni ukrepi, sprejeti v Evropski uniji, spodbuditi gospodarsko rast. V prihodnje je še vedno pomembno, da države članice ponovno vzpostavijo zdrav javnofinančni položaj, vključno z manjšim javnim dolgom, ko bo gospodarska aktivnost okrevala.

Government debt (as a % of GDP) ?

Vir : <https://sdw.ecb.europa.eu/home.do?chart=t1.11>

Vir: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/main>

11. NAVZKRIŽNA PRIMERJAVA

Navzkrižna **primerjava ekonomske in denarne analize** pove, da je še naprej potrebno voditi **ekspanzivno monetarno politiko** s ciljem, da inflacijo v srednjeročnem obdobju ohranja pod 2%, vendar blizu te meje.

Napovedujemo, da bo ključna obrestna mera za operacije glavnega refinanciranja za enkrat ostala še **nespremenjena, to je na 0,0 %**.

12. VIRI :

Albina Kenda. (13. januar 2021). *Kdaj bodo v 2021 zasedale centralne banke in kakšna bo njihova politika*. Pridobljeno s: <https://www.finance.si/8970401/Kdaj-bodo-v-2021-zasedale-centralne-banke-in-kaksna-bo-njihova-politika>

Brexit. (1. januar 2021). Pridobljeno s: https://www.gzs.si/skupne_naloge/javna_pooblastila/Novice/ArticleId/70367/brexit

Cena nafte. (2021). Pridobljeno s: <https://www.plus500.si/Instruments/CL>

Ekonomski Bilten. (2020). Pridobolejno s: https://bankaslovenije.blob.core.windows.net/publication-files/ekonomski-bilten-ecb_8_20.pdf

Ekonomski indikatorji. (1. januar 2021). Pridobljeno s: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/main>

Evropska centralna banka. (21. januar 2021). Pridobljeno s: <https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2021/html/ecb.mp210121~eb9154682e.sl.html>

Finanztreff.de. (2021). Pridobljeno s: https://www.finanztreff.de/kurse_einzelkurs_uebersicht.htn?i=43066349#377716

HICP inflacija. (2021). Pridobljeno s: https://portal.dataviz.ecb.europa.eu/views/HICP_dashboard_ETS_16049391112180/InflationDashboard?:showAppBanner=false&:display_count=n&:showVizHome=n&:origin=viz_share_link&:isGuestRedirectFromVizportal=y&:embed=y

Obrestne mere (2019). Pridobljeno s: <https://www.bsi.si/statistika/obrestne-mere/obrestne-mere-evropske-centralne-banke>

Septembrska Makroekonomska projekcija. (2020). Pridobljeno s: https://www.ecb.europa.eu/pub/projections/html/ecb.projections202009_ecbstaff~0940bca288.sl.html#toc3

Siol.net. (20. januar 2021). *Biden zaprisegel kot 46. ameriški predsednik*. Pridobljeno s: <https://siol.net/novice/svet/trump-z-melania-zapustil-belo-hiso-in-washington-543947>

US dollar. (25. januar 2021). Pridobljeno s: https://www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/euro_reference_exchange_rates/html/eurofxref-graph-usd.en.html